

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

27 april 1998

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Slovenië anderzijds, de Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, IXa, IXb, IXc, X, XI, XII en XIII, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5 en 6, met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 10 juni 1996

VERSLAG

namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Hugo Van Rompaey

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Jef Van Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

774 (1997-1998)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUDSOPGAVE :

Blz.

I.	Inleidende toelichting door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie	
I.1	Algemene achtergrondschets van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Slovenië	4
I.2	Dubbelgemengde overeenkomst	4
I.3	Aantrekkelijkheid van Slovenië als verdragspartner	5
I.4	Toekomstige samenwerking tussen Vlaanderen en Slovenië	6
II.	Algemene bespreking	
II.1.	Algemene appreciatie voor het associatieakkoord met Slovenië	6
II.2.	Het Sloveense onafhankelijkheidsstreven en het uiteenvallen van het oude Joegoslavië	7
II.3.	Voorbeeldfunctie van Slovenië	7
II.4.	Markante regionale differentiatie binnen de ex-Joegoslavische ruimte	8
III.	Stemmingen	
III.1.	Artikelsgewijze stemming	10
III.2.	Eindstemming	11

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van donderdag 5 maart 1998 het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Slovenië anderzijds, de Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, IXa, IXb, IXc, X, XI, XII en XIII, de Protocolen 1, 2, 3, 4, 5 en 6, met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 10 juni 1996 ten gronde besproken en aangenomen.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I.1. Algemene achtergrondschets van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Slovenië

De minister-president deelt de commissieleden mee dat de Raad van de Europese Unie op 6 maart 1995 de Europese Commissie formeel de opdracht heeft gegeven onderhandelingen te beginnen met de republiek Slovenië over een associatieovereenkomst van het Europese type. Deze onderhandelingen werden op 15 maart officieel geopend en de overeenkomst werd op 10 juni 1996 ondertekend.

De overeenkomst komt in de plaats van het sedert juli 1993 vigerende handels- en samenwerkingsakkoord, en betekent een belangrijke stap voorwaarts in de betrekkingen tussen de Europese Unie en Slovenië. Het handels- en samenwerkingsakkoord had tot doel de ontwikkeling en de diversifiëring van het handelsverkeer te stimuleren, evenals de handels- en economische samenwerking te bevorderen op terreinen van wederzijds belang.

De Europese overeenkomst van zijn kant is gesteund op het uitgangspunt dat de verdragsluitende partijen maatschappelijke waarden en doelstellingen gemeen hebben, en dat de in Slovenië lopende hervormings- en democratiseringsprocessen niet meer kunnen worden teruggedraaid.

De ondertekening van de overeenkomst stelt Slovenië in de gelegenheid deel te nemen aan de

gestructureerde dialoog die ten behoeve van de strategie ter voorbereiding van de toetreding – als bepaald tijdens de top van Essen in december 1994 – in het leven werd geroepen. Slovenië behoort tot de eerste reeks van zes kandidaat-lidstaten, samen met Estland, Polen, Tsjechië, Hongarije en Cyprus. De toetreding tot de Unie is op termijn het uiteindelijke doel van Slovenië. Het associatieakkoord zal Slovenië helpen dit doel te bereiken.

In het kader van de Europese associatieovereenkomst werd een oplossing uitgewerkt voor het probleem van de aankoop door burgers van de Unie van eigendommen in Slovenië. Een kwestie waardoor de ondertekening van de overeenkomst een jaar vertraging had opgelopen.

Het intensiveren van de betrekkingen met Slovenië kadert in het opzet van de Unie om een grotere stabiliteit en veiligheid op het Europees continent te bewerkstelligen. Enerzijds erkennen de verdragspartijen uitdrukkelijk dat dit akkoord voor Slovenië een tussenstap is naar het Unie-lidmaatschap. Uit voorgaande besprekingen in deze commissie moge ondertussen duidelijk zijn geworden dat zulks niet altijd het geval is bij een associatieovereenkomst. Hier echter zitten we in een totaal ander soort proces op grond van de beslissing van de Europese Raad om met de eerste groep van zes landen – van in totaal elf nieuwe kandidaat-lidstaten – concrete onderhandelingen op te starten. Die onderhandelingen zullen overigens van start gaan op 31 maart 1998. Anderzijds wordt de eerbiediging van de democratische beginselen, van de mensenrechten en van de beginselen van de markteconomie beschouwd als een "wezenlijk onderdeel" van de overeenkomst.

I.2. Dubbelgemengde overeenkomst

De associatieovereenkomst bestrijkt vele bevoegdheidsdomeinen en is derhalve een gemengde overeenkomst die zowel op Europees communautaire, als federale, als deelstatelijke aangelegenheden betrekking heeft. De betrokkenheid van Vlaanderen bij deze associatieovereenkomst berust op artikel 167, § 3 van de grondwet, krachtens dewelke gemengde verdragen eerst gevolg hebben nadat zij de instemming van de bevoegde parlementen hebben verkregen. Meer in het bijzonder is er hier sprake van bepalingen inzake leefmilieu en culturele en economische samenwerking op grond van dewelke Vlaanderen bevoegd is. Het is met het oog op deze parlementaire instemming dat het voorliggende ontwerp van decreet door de minister-presi-

dent aan de commissie ter goedkeuring wordt voorgelegd.

I.3. Aantrekkelijkheid van Slovenië als verdragspartner

Nog los van dit constitutioneel gegeven, staan er ook reële belangen op het spel in de bilaterale relatie tussen Vlaanderen en Slovenië. Slovenië geniet meer bepaald van een groeiende aandacht in Vlaanderen. Daarvoor vallen verschillende redenen aan te wijzen. Redenen die overigens evenzeer meespelen in de relatie tussen de Europese Unie en Slovenië.

Slovenië is een politiek en economisch stabiel land, dat zijn onafhankelijkheid op een al bij al relatief vreedzame wijze heeft verkregen. Het is trouwens enkel Slovenië dat zich, geholpen door de omstandigheden en het toeval, volledig op eigen kracht heeft kunnen loshaken uit het Joegoslavische kluwen. Er is ook een akkoord bereikt met Italië in verband met grensgeschillen en de uitdrijving van Italianen na de Tweede Wereldoorlog. Europeanen verwerven onder deze overeenkomst tevens het recht om onroerende goederen te kopen in Slovenië, zodra ze gedurende drie jaar in het land verblijven. Slovenië werd daarenboven door de Europese Unie uitgenodigd om dit jaar de toetredingsonderhandelingen aan te vatten.

Dienaangaande stelt de Europese Commissie in haar advies over de toekomstige lidstaten dat Slovenië alle kenmerken vertoont van een democratie, die beschikt over stabiele instellingen die in staat zijn de principes van de rechtsstaat, de rechten van de mens en het principe van het respect en de bescherming van de minderheden te waarborgen. De commissie bevestigt in haar rapportering overigens ten overvloede het blote feit dat Slovenië, louter door tot de eerste groep toetreders te behoren, aan een "aanzwengelingseffect" onderhevig is. Uitverkoren worden om toe te treden tot de Europese Unie, wordt door privé-investeerders en ondernemers immers als een soort van economisch en sociaal-politiek vertrouwensvotum vanwege de Europese instanties bekeken, met alle gunstige economische gevolgen vandiën voor de prospectieve lidstaat. Overigens had Slovenië volgens de Europese Commissie reeds daarzonder een goed leefbare markteconomie. Tevens drukte de Commissie haar overtuiging uit dat de Slovenen zonder veel problemen het volledige communautair acquis – zelfs na een toekomstige verdieping – zullen kunnen verstouwen en waarmaken wanneer dit tot hen wordt

uitgebreid. In de constante afweging die moet worden gemaakt tussen verdieping en uitbreiding van de Unie is dit vanzelfsprekend ook een gewichtig element.

De Sloveense economie was trouwens reeds de belangrijkste van het vroegere Joegoslavië. Met slechts 8% van de bevolking vertegenwoordigde ze toch 16% van het BNP en 30% van de uitvoer in harde valuta. Sindsdien is de Sloveense economie met succes georiënteerd op nieuwe markten¹, dankzij zowel zijn gunstige geografische ligging, het vooruitstrevend economisch beleid en het onmiskenbare dynamisme van zijn bevolking. Sinds het begin van het privatiseringsprogramma in 1993 is ongeveer 90% van de vroegere overheidsbedrijven geprivatiseerd. De munt is sinds 1995 convertibel. De inflatie daalde in 1995 tot 13% en in 1996 tot 8,6%. Sinds 1994² is er sprake van een voortdurende groei van de economie. Zo nam de industriële productie in dat jaar bijvoorbeeld met 6,4% toe, terwijl de inkomsten uit het toerisme in datzelfde jaar stegen met 9%. Zowel over 1995 als over 1996 wordt de groei van het BBP geraamd op ongeveer 5%. Deze groei is voornamelijk aan de investeringen en de export te danken.

¹ De buitenlandse handel van Slovenië is reeds vanaf 1992 voor 70% georiënteerd op de lidstaten van de Europese Unie. Dit cijfer was in 1996 (jaar met een exportvolume ten belope van 8.123 miljoen \$, en een importvolume ten belope van 9.399 miljoen \$) nauwelijks gewijzigd. Zowel de Sloveense import (68,9%) als export (67,2%) is zwaar op de Europese Unie gericht. Binnen die Europese Unie vormt de Duitse Bondsrepubliek zowel de belangrijkste leverancier (23,2%) als de belangrijkste klant (30,2%) van Slovenië. Ook de banden met de vroegere markten zijn deels behouden, 16,5% van de invoer en 23,6% van de uitvoer komen uit het voormalige Oostblok.

² De eerste jaren na de onafhankelijkheid was er sprake van een zekere economische teruggang, die te wijten was aan een tijdelijke – overigens niet alleen tegen Slovenië gerichte – boycot door het buitenland, de proximateit van de Joegoslavische burgeroorlog die vreemde investeerders en handelaars afschrikte, en aan het deels wegvallen van de vroegere interne handelstromen binnen Joegoslavië.

Half 1993 waren er in Slovenië Bleu-investeringen voor een bedrag van ongeveer 25 miljoen frank als participaties in Sloveense bedrijven. Dit op een totaal van bijna 3 miljard frank aan buitenlands kapitaal. In 1994 groeide de bilaterale handel tussen de Bleu en Slovenië; de Bleu-export naar Slovenië nam toe met 38% ten overstaan van 1993, en de Bleu-import uit Slovenië steeg met 21%. Dit betekende voor 1994 een handelsoverschot voor de Bleu van ongeveer 2 miljard frank, of een stijging van ongeveer 65%. Sedert de feitelijke onafhankelijkheid in 1991 is de Bleu-export, waarin het Vlaamse aandeel 75% bedraagt, gestegen met meer dan 400%. Er was een succesvolle multilaterale zending naar Slovenië die door Export Vlaanderen in 1997 werd georganiseerd. Slovenië behoort voor Vlaanderen tot de 15 prioritaire Bleu-partners. Intussen is dan ook een Bleu-overeenkomst tot stand gekomen die op 11 juni 1996 werd geparafeerd, en eerlang zal getekend worden.

I.4. Toekomstig samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Slovenië

Gelet op deze overwegingen van politieke en economische aard, heeft de Vlaamse regering op 27 mei 1997 beslist met Slovenië onderhandelingen aan te vatten rond het sluiten van een algemeen samenwerkingsverdrag naar het voorbeeld van de verdragen die Vlaanderen heeft met Hongarije, Polen, Estland, Letland, Litouwen en Roemenië. Een ontwerp van verdrag werd Slovenië toegestuurd. Mogelijks zal de zaak nog voor de zomer kunnen worden afgerond.

Tot zover de wat bredere context waarbinnen dit associatieakkoord dient gekaderd te worden, en ook meer specifiek de betekenis van Slovenië voor Vlaanderen, én omgekeerd.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Algemene appreciatie voor het associatieakkoord met Slovenië

Namens zijn fractie deelt de heer Karim Van Overmeire mee dat het Vlaams Blok het ontwerp van decreet met enthousiasme zal goedkeuren. Dit mede in de hoop dat het huidige associatieakkoord zo spoedig mogelijk zal gevolgd worden door volwaardig lidmaatschap van de Europese Unie. Lidmaatschap dat – nu de uit de nasleep van de Tweede Wereldoorlog daterende betwistingen met

Italië³ zijn opgelost – duidelijk binnen handbereik ligt.

De heer Hugo Van Rompaey verklaart eveneens bijzonder verheugd te zijn met het ter tafel liggende akkoord. In tegenstelling tot wat sommigen beweren is de ratificatie van verdragen door het parlement immers geen louter formalistische bevoegdheid. Elk ratificatiegebeuren moet immers aanleiding zijn tot een grondig "gewetensonderzoek" ten aanzien van de prospectieve partnerlanden en -regio's. Door in casu zijn instemming te betuigen met deze associatieovereenkomst kan Vlaanderen er wel degelijk toe bijdragen om Slovenië mee op het spoor van de internationale gemeenschap⁴ te zetten.

De beide sprekers worden volmondig bijgetreden door de minister-president die zich volledig kan terugvinden in de teneur van de gemaakte opmerkingen. Er kan voor het overige niet de minste twijfel bestaan over de aantrekkelijkheid van Slovenië als land om contacten mee te onderhouden en samenwerking mee op te zetten.

³ Na afloop van de Tweede Wereldoorlog maakte, het tot het winnende kamp behorende, Joegoslavië – als compensatie voor de rol van Italië als een van de As-mogendheden – aanspraak op het hele Istrische schiereiland, dat sinds 1920 (bij de opdeling van het voormalige Oostenrijk-Hongarije) aan Italië behoorde. Tevens maakte Joegoslavië aanspraak op het Noord-Westen van Istrië (het gebied rond de Golf van Triëste), dat al sinds 1918 (bij de nederlaag van Oostenrijk-Hongarije) bij Italië behoorde. Economisch was immers vooral de haven van Triëste zeer geëerd. Vrijwel het geheel van de territoriale eisen van Joegoslavië (dat het gebied de facto ook bezette) met betrekking tot Istrië werd ingewilligd, maar het Noord-Westen bleef deels aan Italië. Van 1947 tot 1954 stond de stad Triëste, als vrijstaat, wel onder internationale controle, maar in 1954 kwam de stad weer bij Italië.

Het duurde nog tot 1975 vooraleer in het Osim-verdrag de grenzen tussen Italië en het toenmalige Joegoslavië werden vastgelegd.

Na de onafhankelijkheid van Slovenië zocht het land aansluiting bij de Europese Unie, maar bijna twintig jaar na het Osim-akkoord ging Italië dwars liggen, en eiste het compensatie voor de confiscatie van Italiaanse eigendommen na de Tweede Wereldoorlog. In 1995 liet Italië zijn veto met betrekking tot toenadering tussen Slovenië en de Europese Unie vallen.

⁴ Slovenië is ondertussen reeds lid van de Verenigde Naties en van de Raad van Europa, is waarnemend lid van de WEU, heeft zich aangesloten bij het NAVO-Partnerschap voor de Vrede, en is door de EU uitverkooren om tot de eerste golf van nieuwe toetreders te behoren.

II.2. Het Sloveense onafhankelijkheidsstreven en het uiteenvallen van het oude Joegoslavië

De heer Karim Van Overmeire wijst de commissieleden erop dat West-Europa in niet geringe mate een ereschuld heeft ten overstaan van Slovenië. In de loop van 1991 heeft de Sloveense bevolking, daarin gesteund door het Sloveense parlement, bij wege van referendum (met 90% van de stemmen) vóór de onafhankelijkheid, en dus vóór de afscheiding van Joegoslavië, gekozen. Een mogelijkheid waarin door de toenmalige Joegoslavische grondwet overigens expliciet werd voorzien. In het licht van deze democratische en legitieme beslissing is het dan ook een schande dat West-Europa zich totaal afzijdig heeft gehouden toen het Joegoslavische leger Slovenië binnenviel⁵. Een episode die overigens meteen ook het begin inluidde van de bloedige burgeroorlog in Joegoslavië. Hierbij mag overigens niet uit het oog worden verloren dat het Joe-

⁵ De interventie van het Joegoslavische leger in Slovenië op 27 juni 1991 vormt het beginpunt van de oorlog in ex-Joegoslavië. Nadat Slovenië (overigens tegelijk met Kroatië) op 25 juni 1991, d.w.z. de dag zelf dat de onderhandelingen met Belgrado over de toekomst van het federale Joegoslavië definitief vastliepen, zijn onafhankelijkheid had uitgeroepen, gaf de federale eerste minister van Joegoslavië (Ante Markovic) het bevel aan een 3000-tal man pantsertroepen (die overigens geen infanteriesteun meekregen) om een aantal grensposten en strategische posities te heroveren op de Slovenen. Omdat men weinig weerstand verwachtte hadden de Joegoslavische federale overheden geopteerd voor een soort politionele actie. De Slovenen hadden in de aanloop naar hun onafhankelijkheid echter al een goed getrainde territoriale defensiestructuur opgezet (bestaande uit ongeveer 70.000 man, waarvan er 35.000 onder de wapens waren), die ook op de unanieme steun van de bevolking kon rekenen. Van zodra het Joegoslavische leger begon met zijn interventie werden alle kazernes omsingeld, en werden de oprukkende pantsercolonnes geblokkeerd door het opwerpen van barricades.

Na iets meer dan een week was de onafhankelijkheidsoorlog in Slovenië reeds afgelopen. Op 7 juli 1991 werden, op basis van een Europese bemiddeling, de akkoorden van Brioni gesloten. Hierin werd onder andere bepaald dat er gedurende drie maanden een soort "moratorium" kwam met betrekking tot de onafhankelijkheid van de twee noordelijke republieken (d.w.z. Slovenië en Kroatië), en dat alle federale troepen zich binnen diezelfde termijn van drie maanden uit Slovenië en Kroatië zouden terugtrekken.

Gedurende de hele Sloveense onafhankelijkheidsstrijd zijn uiteindelijk slechts een hondertal slachtoffers gevallen, waarvan ongeveer een derde Slovenen.

goslavische leger⁶ geen leger was in de gewone zin van het woord, aangezien het aan geen enkele politieke controle onderworpen was. Het werd binnen Joegoslavië zelfs wel eens de zevende republiek genoemd omdat het zo autonoom was en op vele domeinen zijn eigen zin kon doen. In het licht van de hoge morele standaarden waarop West-Europa zich doorgaans beroept, kan een neutraal waarnemer van de gebeurtenissen van 1991 in Slovenië niet anders dan zich bijzonder ongemakkelijk voelen.

II.3. Voorbeeldfunctie van Slovenië

Naast dit alles vervult Slovenië, met zijn radicale keuze voor onafhankelijkheid, volgens de heer Karim Van Overmeire ongetwijfeld ook een voorbeeldfunctie ten aanzien van andere Oost-Europese landen, maar ook ten aanzien van regio's en naties in West-Europa.

De minister-president repliceert hierop dat hij de mening is toegedaan dat de voorbeeldfunctie van Slovenië veeleer is gelegen in het feit dat het om een open, dynamisch, nijver en creatief land gaat.

⁶ Bij het begin van het Joegoslavische conflict had het Joegoslavisch volksleger 138.000 man onder de wapens (waarvan ongeveer 93.000 dienstplichtigen), en kon het ongeveer 500.000 reservisten oproepen. Het bezat 1.850 zware tanks, en 455 gevechtsvliegtuigen. Zijn officierenkorps bestond voor 60% uit Serviërs.

De bevelvoerders van dit leger hadden reeds duidelijk gemaakt dat zij het systeem van het "socialistisch arbeiders-zelfbestuur" zouden verdedigen, niet alleen tegen externe inmenging, maar ook tegen interne ontwikkelingen die de eenheid van het land in het gedrang konden brengen.

De nadrukkelijke afwijzing door het officierenkorps van elk onafhankelijkheidsstreven van de deelrepublieken, leidde vanzelfsprekend tot groot wantrouwen tegen het leger in de deelrepublieken, die daarop overgingen tot het opzetten van eigen paramilitaire formaties.

II.4. Markante regionale differentiatie binnen de ex-Joegoslavische ruimte

De heer Karim Van Overmeire constateert dat het nu voorliggende akkoord, evenals het opstarten van de EU-toetredingsproces ten aanzien van Slovenië, slechts mogelijk is geworden door de grote vooruitgang⁷ die het land sinds 1991 heeft

⁷ Reeds in de nadagen van het overlijden van Tito (1980) hadden de Sloveense communistische leiders zich (vooral vanaf 1983) zeer progressief en hervormingsgezin opgesteld. Toen naar het einde van de tachtiger jaren toe de door Slobodan Milosevic opgezweept Servisch nationalistische de autonomie van Kosovo zwaar terugschroefden koos Slovenië onverbloemd de kant van de Kosovaren. Dit leidde uiteindelijk zelfs tot een wederzijdse economische boycot tussen de twee republieken, en (in januari 1990) tot het zich terugtrekken van de Slovenen uit de Liga van Joegoslavische Communisten.

Men mag hierbij ook niet uit het oog verliezen dat het instorten van de Oost-Europese communistische regimes in de loop van 1989 in niet geringe mate een voorbeeldfunctie had, én tegelijk ook de nood wegnam voor de verschillende Joegoslavische republieken om verenigd te blijven teneinde te kunnen weerstaan aan eventuele vijandelijkheden van buitenuit.

Reeds in april-mei 1990 werden in Slovenië vrije verkiezingen georganiseerd, die een overwinning opleverden voor de nationalistische Democratische Unie van Slovenië (DEMOS – eigenlijk een coalitie van zes burgerlijke partijen). Deze politieke formatie leverde echter niet de president. Dit werd Milan Kûcan, de leider van de voormalige Sloveense communistische partij. Deze laatste werd, na een regeringscrisis in 1992 (uiteenvallen van DEMOS) overigens herkozen op 6 december 1992. Hij vervult nu, na de verkiezingen van einde 1996, nog steeds het ambt van president.

Het na die verkiezingen samengestelde Sloveense parlement nam op 27 juli 1990 niet minder dan zeventig amendementen op de grondwet aan, waaronder het recht op zelfbeschikking gaande tot en met het recht op afscheiding van Joegoslavië. Het Sloveense parlement stemde toen overigens ook een "verklaring over de soevereiniteit van Slovenië". Bij referendum van 26 december 1990 werd het principe van de onafhankelijkheid en de soevereiniteit van Slovenië (met 88,2% van de stemmen) ook door het Sloveense volk onderschreven.

Na de korte onafhankelijkheidsoorlog (27 juni – 7 juli 1991) van Slovenië, en zijn definitieve onafhankelijkheid op de slag van middernacht van 7 oktober 1991, werd het land op 23 december 1991 reeds door Duitsland erkend. Op 11 januari 1992 volgde de ondertekening van het onverdeeld en onvoorwaardelijk gunstig advies uitgebracht door de, door de EG (op 27 augustus 1991) ten behoeve van advies en arbitrage, opgezette, en uit buitenlandse juristen samengestelde, "Commissie Badinter". Hiermee werd de onvoorwaardelijke erkenning van Slovenië door de EG gerechtvaardigd. Deze greep dan ook plaats op 15 januari 1992. Binnen de twee maanden erkenden daarop nog eens veertig landen (waaronder de VS, Japan en Rusland) de Sloveense onafhankelijkheid.

weten te boeken. Hierdoor is het immers in een bijzonder gunstige uitgangssituatie (onder andere qua economische en politieke stabiliteit) terechtgekomen, terwijl de vooruitzichten naar de toekomst toe eveneens bijzonder gunstig zijn.

Hij stelt zich hierbij de vraag of zulks ook het geval ware geweest mocht Slovenië binnen de federale Joegoslavische constructie zijn gebleven⁸. Zou Slovenië op dit moment dezelfde sociaal-economische resultaten kunnen voorleggen, en zou het dezelfde mate van democratie kennen als nu? Dit alles lijkt minstens onwaarschijnlijk als men de huidige situatie van klein-Joegoslavië onder het regime van Slobodan Milosevic in ogenschouw neemt.

Ware het binnen de federatie gebleven, dan zou Slovenië ongetwijfeld ook de nadelen ondervinden van de Kosovo-problematiek, en van andere etnische problemen binnen de voormalige Joegoslavische ruimte.

De heer Hugo Van Rompaey laat hieromtrent opmerken dat men zich bij dit genre van analyses niet tot het recente verleden mag beperken. Hij wijst erop dat de Slovenen, en met hen ook de Kroaten en de Serviërs in wezen pas in de vijfde en zesde eeuw van onze tijdrekening hun intrede

⁸ Het was overigens mee het algemene aanvoelen dat de Sloveense rijkdom werd afgeroomd, om de relatief arme zuidelijke republieken van Joegoslavië te onderhouden, dat in Slovenië leidde tot toenemende onvrede met het functioneren van het Joegoslavisch federaal model. Met zijn relatief geringe oppervlakte en zijn niet al te grote bevolking stond Slovenië gemiddeld in voor 18% van de middelen die werden gestort in het fonds voor de minder ontwikkelde regio's.

maakten in het Balkangebied⁹. Dit in tegenstelling tot de van de Illyriërs afstammende Albanen die al meer dan drieduizend jaar ononderbroken aanwezigheid op de Balkan kunnen claimen. Deze historische vaststelling maakt onlosmakelijk deel uit van de grote Balkan-puzzel, waarbinnen Kosovo tot een nevragek punt is uitgegroeid.

Het is dan ook met een gevoel van "historische verwondering" dat de heer Hugo Van Rompaey twee zaken constateert.

⁹ Volgens strikt geografische criteria is Slovenië zelfs geen echt onderdeel van de Balkan. Wel vormen de Slovenen een van de vier takken (meteen ook de meest westelijke overigen) waarin de Zuid-Slavische stammen zich hebben opgesplitst (de andere drie zijnde: de Kroaten, de Serviërs en de Bulgaren – waarbij het bij deze laatste gaat om de nakomelingen van Slavische stammen die zich hebben vermengd met een Mongoolse stam die in de zevende eeuw het gebied binnenviel, en die uiteindelijk ook zijn naam heeft gegeven aan die tak van de Zuid-Slaven).

Het huidige Slovenië werd pas in de eerste eeuw door de Romeinen op de Illyriërs veroverd. Toen keizer Theodosius in het jaar 395 overging tot de opsplitsing van het Romeinse rijk in een Oost- en een West-Romeins rijk, bleef het gebied (in tegenstelling tot het grootste deel van de Balkan) deel uitmaken van het West-Romeinse rijk. De Slovenen waren afkomstig uit het gebied van de Oostelijke Alpen en vestigden zich in de zesde eeuw in het gebied. Zij onderhielden in de zevende en de achtste eeuw, ten gevolge van de opdringende Avaren, nauwe contacten met het hertogdom Beieren. Slovenië kwam in 788 aan de Franken onder Karel De Grote, en kwam daardoor meteen ook in de groot-Duitse ruimte terecht. Het werd in de negende eeuw gekerstend door missionarissen uit Salzburg. Dit in tegenstelling tot de Macedoniërs en de Serviërs die in diezelfde negende eeuw vanuit Thessalonica gekerstend werden door Cyrillus en Methodius. Tegelijk met de kerstening van de Slovenen vestigden er zich ook vele Duitse kolonisten. Mede door het onderscheid in geloof ontstond reeds in de middeleeuwen een reële kloof die zich zou voortzetten in de civiele maatschappij van het latere Joegoslavië, waar de Sloveens-Kroatische samenleving zich grondig onderscheidde van die van de overige vier republieken. Sinds 1282 maakte Slovenië onder Habsburgs gezag deel uit van de hertogdommen en latere kroonlanden Krain, Karinthië en Stiermarken. De contra-reformatie liet dienovereenkomstig dan ook diepe sporen na in Slovenië. Ten tijde van de Oostenrijks-Hongaarse dubbelmonarchie werd Slovenië geregeerd als Oostenrijks gebied (dit in tegenstelling tot het naburige Kroatië dat werd bestuurd als Hongaars gebied).

Eenzijds kan men niet onder de vaststelling uit dat de door de relatief "recente" volken voortgebrachte "geschiedenislaag" de oorspronkelijke geschiedenis van dat deel van de Balkan volledig heeft overwoekerd en heeft weggedrongen, terwijl deze recente volken onderling ook reeds zeer uiteenlopende historische ontwikkelingen hebben doorgemaakt. Dit laatste kan volgens de heer Hugo Van Rompaey zelfs bijna enkel vanuit antropologisch-historische hoek worden geduid. Van de Slovenen wordt immers gezegd dat zij een nijver volk zijn, hetgeen ook reeds mocht blijken binnen de Joegoslavische constructie waar ze van alle republieken de hoogste welvaart hadden. Van de Kroaten wordt in dezelfde zin gesteld dat ze neigen naar zwaarmoedigheid, terwijl de Serviërs als nogal assertief, om niet te zeggen agressief, worden beschreven, en de Macedoniërs veeleer levenslustig zijn. In deze context is het dan ook een klein mirakel dat de Slovenen erin geslaagd zijn zich tijdig en al bij al vrij vreedzaam los te maken uit het tragische antropo-historische kluwen dat het oude Joegoslavië toch was.

Anderzijds is het evenzeer verbazingwekkend dat de grootmachten zich pas nu voor de onderliggende kwestie Kosovo beginnen te interesseren, en pas nu de voor de hand liggende vragen beginnen te stellen. Het lijkt wel alsof ze pas gisteren tot de constatacie zijn gekomen dat Kosovo, omwille van zijn specifieke geschiedenis en omwille van de samenstelling van zijn bevolking, een potentiële brandhaard is die de hele Balkanregio in vlam kan zetten. Pas nu worden vanuit het Westen serieuze inspanningen geleverd om een vreedzame dialoog op te starten. Het is echter maar de vraag of dit al te late optreden nog wel zal volstaan om een nieuwe burgeroorlog te voorkomen.

De heer Paul Van Grembergen laat hieromtrent opmerken dat hij zich bepaald ongemakkelijk voelt bij het toevoegen van kwalificatieven aan een volk. Zijns inziens is het bijzonder gevaarlijk om een bepaald volk als "ijver" dan wel als "niet-ijver" te duiden, aangezien zulks meteen ook een zekere tonaliteit impliceert die toelaat tot een – ontorechte – waardenclassificatie van volken over te gaan.

De heer Hugo Van Rompaey ontkent ten stelligste dat aan zijn benadering ook maar enige racistische bijbedoeling zou kleven. Zijn analyse is louter gebaseerd op de lectuur van de beschikbare

beschrijvende antropologische literatuur over de Balkanregio, én op de onloochenbare constatactie dat er binnen de ex-Joegoslavische context een aantal toch zeer verschillende volken gegroepeerd waren¹⁰.

De heer Paul Van Grembergen preciseert dat hij niet wil ontkennen dat er verschillen bestaan tussen de volken, maar dat deze verschillen niet biologisch-inherent zijn als wel teweeggebracht door de zeer uiteenlopende omstandigheden waarin die volken leven. Het zijn de omstandigheden (in de meest ruime betekenis van het woord) die maken dat mensen in de ene situatie wel tot actie, initiatief en inzet komen, en in de andere situatie niet. Verschillende omstandigheden leiden, met andere woorden, tot verschillende situaties.

De minister-president meent dat de heer Paul Van Grembergen hier een bijzonder interessante denkpiste bewandelt. Hij illustreert dit aan de hand van een min of meer equivalent voorbeeld. In Frankrijk en Duitsland enerzijds en de Verenigde Staten anderzijds, ligt het investeringsvolume proportioneel even hoog en zijn de groeicijfers ongeveer gelijk, maar in de Verenigde Staten gaat dit gepaard met een aangroei van banen die dubbel zo hoog ligt als in Europa. Dit maakt duidelijk dat, nog los van de natuur der dingen, het zich al dan niet ontwikkelen van bepaalde fenomenen bevordert dan wel tegengewerkt kan worden door een min of meer toevallige samenloop van omstandigheden. Waarbij de minister-president overigens ook niets wil afdoen van de antropologische benadering van de heer Hugo Van Rompaey, die zeker niet moet gezien worden in termen van kwalificatieven of diskwalificatieven.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Slovenië anderzijds, de Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, IXa, IXb, IXc, X, XI, XII en XIII, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5 en 6, met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 10 juni 1996 bij eenparigheid van 11 stemmen aangenomen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Slovenië anderzijds, de Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, IXa, IXb, IXc, X, XI, XII en XIII, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5 en 6, met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 10 juni 1996 bij eenparigheid van 11 stemmen aangenomen.

¹⁰ Waarbij tevens dient opgemerkt dat Slovenië onder alle republieken van het voormalige Joegoslavië etnisch het meest homogeen was (90,5% à 92 Slovenen in 1991).

III.2. Eindstemming

Ter stemming gelegd wordt daarna het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Slovenië anderzijds, de Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, IXa, IXb, IXc, X, XI, XII en XIII, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5 en 6, met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 10 juni 1996 ook in zijn geheel goedgekeurd bij unanimititeit van 11 stemmen.

De verslaggever,

Hugo VAN ROMPAEY

De voorzitter,

Jef SLEECKX
